

Övergripande lägesbild

- **Migration:** De skånska kommunerna upplever ett övervägande lugnt, om än avvaktande, läge. De stora frågorna rör boende och ekonomi. En försvårande omständighet är att kommunerna inte har en fullständig bild över hur många, och vilka, som bor i kommunen. Ett problem som kan aktualiseras på sikt är framförallt risken för tilltagande antal spruckna EBO:n, där både husdjur och barn utgör försvårande faktorer: ingen möjlighet att få med husdjur till ABO, samt barn som startar skola kan vara problematiska att flytta.
- Kommunerna avvaktar tydligare besked kopplat till deras boendeansvar efter den 1 juli. De planerar inför mottagandet genom att bland annat fundera på olika möjliga boendelösningar. De ser fram emot de stora dialogmöten som ska hållas med Migrationsverket i mitten av maj men önskar även enskilda möten med Migrationsverket för att diskutera boendelösningar i enskilda kommuner så snart det är möjligt.
- Civilsamhället rapporterar att många skyddsbehövande från Ukraina har ett stort stödbehov, även värdfamiljer vänder sig i större utsträckning till civilsamhället för rådgivning och önskemål om ekonomiskt stöd. Civilsamhället har sedan tidigare ett beprövat system för att betala ut stöd från flyktingsituationen 2015 men inga sådana resurser har tilldelats under nuvarande period. Migrationsverket har dock kapacitet och boenden varför civilsamhället hänvisar skyddsbehövande och deras värdfamiljer dit istället. Det finns dock rapporter om att värdfamiljerna är oförstående till varför inte de kan få ekonomiska medel istället för att de skyddsbehövande ska behöva flytta.
- **Jordbruk:** Relativt oförändrat läge. Det finns fortsatt en stor oro bland lantbrukare kring hur man ska hantera alla prisökningar men de försöker att minimera påverkan genom strikt planering. En isoleringsanläggning för djur är upphandlad och satt i bruk i Skåne men fler kan komma att behövas.

Åtgärder som länsstyrelsen har genomfört eller planerar

- Länsstyrelsen kommer att stå som värd för de dialogmöten som Migrationsverket bjuder in till med kommunerna i Skåne angående processen för anvisningar av skyddsbehövande från Ukraina. Möten kommer att genomföras den 12 och 19 maj.

Behov av information, samverkan och åtgärder

- Fortsatt finns flera oklarheter kring kommunernas ansvar i boendefrågan fram tills ny lagstiftning eventuellt träder i kraft. Många detaljer kopplat till förslag på ny lagstiftning är oklara.

Kommunspecifikt

- Ankomstkommunen Ystad rapporterar om ett lägre flöde genom kommunen och att samverkan med Migrationsverket just nu fungerar bra. Kommunen bistår Migrationsverket med evakueringsplatser samt viss handräckning. Utmaningar kopplat till det låga flödet är att upprätthålla uthållighet samt hantera den minskade närvaron av myndigheter i hamnen.
- Fortsatta rapporter från enstaka kommuner om att man önskar att det vore enklare att komma i kontakt med Migrationsverket.
- Kommuner upplever att skyddsbehövande från Ukraina får felaktig information från ideell sektor angående deras status och rättigheter i Sverige. Möjligtvis utgår civilsamhället från det regelverk som gäller för andra asylsökande. Exempelvis informeras om barnbidrag till nyanlända med barn från Ukraina, trots att detta inte är en aktuell förmån för en person som får tillfälligt uppehållstillstånd enligt EU:s massflyktsdirektiv (eftersom man inte folkbokförs). **Konsekvens:** Merarbete för kommunerna som får lägga ner mycket tid på att ge korrekt information till skyddsbehövande.
- Även skånska kommuner rapporterar om problematiken med långa handläggningstider för samordningsnummer. Även om samordningsnummer tekniskt sett inte behövs för anställning rapporteras om att risken ändå är stor för att ukrainare kommer att få svårt att få en säsongsanställning i praktiken. Detta påverkar även möjligheten att få egna hyreskontrakt.

Ensamkommande barn

- Ingen kommun som rapporterat till Länsstyrelsen Skåne har tagit emot barnhemsbarn, även om definitionen är svår med barn som kommer med andra än vårdnadshavare.
- En kommun menar även att det är otydligt hur regelverk och lagstiftning ska tillämpas för de EKB som kommer till Sverige med någon annan än vårdnadshavaren.
- Majoriteten meddelar dock att läget just nu är lugnt och att kapaciteten på lite längre sikt är god, medan enstaka mindre kommuner menar att kapaciteten både på kort och lång sikt är begränsad och relativt ansträngt läge till följd av bland annat pandemin.
- En aktuell brist på jour- och familjehem finns dock och skulle även riskera att bli ett ännu större problem vid högre inströmning och/eller fler spruckna EBO:n.
- Har även fått rapporter från kommuner kring risk för svårigheter med att upprätthålla beredskap i och med personalbrist under sommarledigheten.

Skolverksamheten

- Kommunerna anser sig ha gjort förberedelser som lett till god beredskap och man har erbjudit/kommer erbjuda skolgång till de som befinner sig i kommunen. Svårigheterna utgörs bland annat av att ha överblick över vilka barn som finns utspridda i olika boenden. Detta gör att kommunerna svårt att veta hur många som tackat nej till skolgång exempelvis.
- Vissa exempel finns där familjerna väntar med att börja skolan och vissa som fortsätter studera digitalt från hemlandet (gymnasieelever).
- Tillgång på personal med språkkompetens är också överlag god men resurserna klarar inte en markant ökning av inkommande.

Övrig relaterad info som bedöms vara av vikt

I höstens lägesbildsenkät kring mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn som gick ut till samtliga kommuner i landet svarade många av Skånes kommuner att man inte hade beredskap för ett hastigt ökat mottagande av ensamkommande barn. De flesta kommuner har avvecklat sina HVB-boenden, uppger svårigheter med att rekrytera familjehem samt uppger oro för att man har tappat kompetens kring ensamkommande barn. Skulle det komma väldigt många ensamkommande barn till Skåne på kort tid skulle det bli en stor utmaning för kommunerna.

Samlad bedömning

Liv och hälsa

Samhällets funktionalitet

Grundläggande värden (demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter)

Miljö och ekonomiska värden

Nationell suveränitet

Förtroende

Liv och hälsa: Regionen uppger att barn som kommer som skyddsbehövande från Ukraina kan vara i behov av mer vård än tidigare förväntningar. Det finns uppgifter om att barn har varit med om trauma i hemlandet även innan kriget. Barn som kommer från Ukraina har generellt en lägre vaccinationstäckning av kända barnsjukdomar och därför ses en risk för till exempel mässlingsutbrott.

Samhällets funktionalitet: Energi och drivmedelspriserna, livsmedelsförsörjning kan medföra allmänt ökat tryck på samhällets funktionalitet.

Grundläggande värden:

Miljö och ekonomiska värden: Ökad risk för brist på fällningskemikalier för rening av avloppsvatten. Energi- och drivmedelspriser påverkar diverse olika branscher samt privatpersoner.

Nationell suveränitet: Uppgift saknas.

Förtroende: Påverkan på förtroende beroende på hur vi klarar av att hantera migrationsfrågan, detta inkluderar förmågan att ge stöd och vägledning till privatpersoner som tagit emot flyktingar på eget bevåg.

Bedömningsskala:

Grå: Uppgift saknas.

Grön: Ingen påverkan.

Gul: Måttlig påverkan.

Orange: Betydande påverkan.

Röd: Allvarlig påverkan.

Mörkröd: Kritisk påverkan.